

Zimný výskyt netopierov v Jaskyni pod Jankovcom 2

Miroslav FULÍN

Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3, SK-041 36 Košice, Slovensko; vsmuz@stonline.sk

Alternatívne názvy. Torysky, Jankovec jaskyňa 1.

Lokalizácia. (6889, 1060 m n. m.) – východné Slovensko, Levočské vrchy (670), k. ú. Javorina. Ústie vchodu do podzemia leží v juhozápadnom svahu, 100 výškových metrov pod kótou Jankovec (1169 m n. m.). Od ruín bývalej horárne v sedle Jankovca popri studni vedie chodník v dĺžke ca. 300 m juhozápadným smerom do údolia k ústiu podzemných priestorov.

Popis. Podzemný priestor je pseudojaskyňou (Bella 1995). Vznikla zosunom a poklesom blokov šikmo uložených flyšových sedimentov na severovýchod-juhozápadných zlomových líniiach. Pokles blokov predstavuje niekoľkometrový až desaťmetrový výškový rozdiel. Priečne zlomové línie predstavujú dnes prístupovú cestu do podzemia. Otvor do podzemia sa nachádza pod terénnym skokom v údolí erózneho výmoľa. Má charakteristické lievikovité zaústenie. Samotný otvor do podzemia má rozmer 1,2×1 m a do masívu sa otvára do priestranejších rozmerov. Po 5 m sa nápadne rozdeľuje do dvoch smerov severovýchodný a juhozápadný podľa dislokácií a podľa nakopeného materiálu sa aj výškovo člení. Priestory sú vytvorené na zlomových líniiach odstúpením blokov pieskovcov, prekrytím puklín lavicami masívnych jemnozrnných pieskovcov ako aj rozpadom a prepacom častí hornín. Okrem puklinových chodieb plazivkovitého charakteru sú tu chodby úzke a vysoké aj 4 m a sála o rozmeroch 6×12 m. Spleť chodbičiek obchádzajúcich časti spadnutých a prekrytých blokov predstavuje dĺžku ca. 100 m.

Výskum netopierov. Ústie podzemia bez zistenia prítomnosti netopierov preskúmal v rámci predprojektovanej prípravy výstavby Vodnej nádrže Tichý Potok 9. 4. 1994 M. Fulín. S. Pačenovský navštívil priestor v marcovom termíne v roku 1997 a udáva výskyt piatich druhov netopierov.

Sčítavateľa. Š. Danko, M. Fulín, Š. Matis, S. Pačenovský, P. Pjenčák.

Zhrnutie poznatkov. 15. 3. 1997 – *Rhip* (4), *Mmyo* (10), *Moxy* (3), *Mmys* (1), *Paur* (1), 20. 12. 2000 – *Rhip* (30), *Mmyo* (2), *Paur* (2). Pačenovským udávaný počet netopierov z jaskyne nie je pravdepodobne konečný. Podľa druhového zloženia netopierov v tejto časti Levočských vrchov a nedostatku prirodzených možností zazimovania na mieste predpokladáme možnosť početnejšieho výskytu popísaných druhov ako aj výskyt ďalších druhov netopierov.

Stav ochrany. Lokalita je pre odľahlosť a neinformovanosť miestnych občanov miestom s malou návštevnosťou. Z hľadiska geologického je to zóna s aktivovaným vývojom počas jarného rozmŕzania snehu, a preto je v možnom neustálom vývoji podzemných priestorov. Jediným nebezpečenstvom pre netopiere sú tu prirodzení predátori (plch, kuna, liška).

Literatúra

BELLA P., 1995: Prehľad registrovaných jaskýň v nekarsových horninách Slovenska. Pp.: 17–32. In: GAÁL Ľ. (ed.): *Preserving of pseudokarst caves. Proceedings of international working meeting.* SAŽP Banská Bystrica, 136 pp.